

Pierwsze stwierdzenie *Sceliphron caementarium* (DRURY, 1773) (Hymenoptera: Sphecidae) w Polsce

First records of the American wasps *Sceliphron caementarium* (DRURY, 1773)
(Hymenoptera: Sphecidae) from Poland

Mieczysław KOSIBOWICZ

Zakład Lasów Górskich IBL w Krakowie, ul. Fredry 39,
e-mail: M.Kosibowicz@ibles.waw.pl, ORCID: 0000-0001-6496-3656

KEY WORDS: first records, american wasps, *Sceliphron caementarium*, alien species, Bieszczady Mountais, Nasiczne.

Jest to pierwsze udokumentowane stwierdzenie *Sceliphron caementarium* na terenie Polski, dotychczas z kraju wykazano dwóch przedstawicieli reprezentujących ten rodzaj, a mianowicie *S. destillatorium* (ILLIGER, 1807) i w ostatnich latach *S. curvatum* (SMITH, 1870).

Błonkówka została odłowiona w godzinach popołudniowych na szybie okna w Ośrodku Szkoleniowo-Wypoczynkowym „Śliczne Nasiczne” należącym do Caritasu Diecezji Sandomierskiej. Ośrodek znajduje się w Bieszczadach w województwie podkarpackim w gminie Lutowiska przy drodze łączącej Brzegi Górne z Dwernikiem.

Dane obserwacji:

- FV14 Nasiczne ad Brzegi Górne (49.177369 N, 22.601398 E), 24 VI 2021, 1 ♀, leg. M. KOSIBOWICZ.

Na podstawie okazu muzealnego wykazano, że gatunek ten był odłowiony w 1942 r. w Czechach (BOGUSCH i MACEK 2005), trzy lata później stwierdzony został we Francji (BERLAND 1946). *Sceliphron caementarium* jest gatunkiem nearktycznym, pierwotnie związanym z Północną Ameryką, gdzie występuje naturalnie w Stanach Zjednoczonych, Kanadzie oraz w Meksyku. Stwierdzany także na wielu wyspach na Pacyfiku, oraz na atlantyckiej Maderze. Wykazany również z Japonii i Nowej Zelandii. Występowanie na wielu wyspach może świadczyć o sposobie introdukcji gatunku dzięki statkom na których buduje gniazda z gliny, co umożliwia jej rozprzestrzenianie (TURRISI i ALTADONNA 2017).

Ryc. Samica *Sceliphron caementarium* (Drury 1773) odłowiona w Nasicznym 24 VI 2021 (fot. M. Kosibowicz)

Fig. Female of *Sceliphron caementarium* (Drury 1773) from Nasiczne locality, 24.VI.2021 (phot. M. Kosibowicz)

W Europie gatunek ten był liczniej notowany na szeregu rozproszonych stanowisk dopiero po roku 1970. Obecnie wykazany jest z Bułgarii, Belgii, Luxemburgu, Francji, Niemczech, Austrii, Szwajcarii, Czeskiej Republiki, Słowacji, Chorwacji, Włoch, Hiszpanii, Portugalii, Ukrainy oraz z Iranu i Indii (TURRISI i ALTADONNA 2017). Niedawno pojawił się na Morzu Śródziemnym, na Sycylii i na Malcie (CASSAR i MIFSUD 2020).

Odłowienie *S. caementarium* w miejscowości Nasiczne w Bieszczadach sugeruje że gatunek dotarł do nas z Ukrainy lub Słowacji, gdzie w obu tych krajach był wcześniej notowany.

PIŚMIENNICTWO

- BERLAND L. 1946. Capture énigmatique d'une guêpe américaine à Versailles. *L'Entomologiste*, **2**: 22.
- BOGUSCH P., MACEK J. 2005. *Sceliphron caementarium* (DRURY, 1773) in the Czech Republic in 1942 – first record from Europe? *Linzer Biologische Beiträge*, **37**: 1071-1075.
- CASSAR T., MIFSUD D. 2020. The introduction and establishment of *Sceliphron caementarium* (DRURY, 1773) (Hymenoptera, Sphecidae) in Malta (Central Mediterranean). *Journal of Hymenoptera Research*, **79**: 163-168.
- TURRISI G.F., ALTADONNA G. 2017. A report on two alien invasive species of the genus *Sceliphron* KLUG, 1801 (Hymenoptera Sphecidae) from Sicily, with a brief faunistic update on the native species. *Biodiversity Journal*, **8** (2): 753-762.

Wpłynęło: 1 lipca 2021
Zaakceptowano: 26 sierpnia 2021